

Birleştirilmiş Sınıf Uygulaması Olan İlkokullarda Görevli Öğretmenlerin Yaşadığı Sorunlar

(Mevcut Çalışma Eğitim Yönetimi Anabilim Dalında Tezsisiz Yüksek Lisans Bitirme Projesi Olarak Sunulmuştur).

Emine KARAYEL

(Edirne Uzunköprü Yağmurca İlkokulunda Müdür Yetkili Öğretmeni)

Özet

Bu araştırmanın amacı; Birleştirilmiş Sınıf uygulaması olan ilkokullarda öğretmenlerin yaşadığı sorunları belirlemektir. Çalışmada nitel araştırma tekniği kullanılmıştır. Araştırmada amaçlı örnekleme yolu izlenmiştir. Görüşmeler ... ili ... İlçesinde bulunan 9 Birleştirilmiş Sınıf uygulaması olan ilkokulda gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler bu okullarda görev yapan müdür yetkili öğretmenler, sınıf öğretmenleri ve anasınıfı öğretmenleri ile yapılmıştır. Araştırmanın katılımcıları, 2015 - 2016 Eğitim - Öğretim döneminde ... İlçesinde Birleştirilmiş Sınıf uygulaması olan 9 ilkokulda görev yapan 15 öğretmenden oluşmaktadır. Çalışmada veri toplama yöntemi olarak yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır. Hazırlanan görüşme soruları görüşme formları uzman görüşleri alınarak, düzeltmeleri yapıldıktan sonra uygulanmıştır. Araştırmada; katılımcılara Birleştirilmiş Sınıf uygulaması olan ilkokullarda görev yaparken; sosyo - kültürel alanda, ekonomik alanda, okul çevresi ile ilgili yaşadığı sorunlar ve diğer sorunlar başlıklı sorular yöneltilmiştir. Araştırmada toplanacak veriler, içerik analizi ile analiz edilmiştir. Araştırmanın bulgularına ve yorumlarına dayalı olarak elde edilen sonuçlar şu şekildedir; katılımcıların ifadelerine göre Birleştirilmiş Sınıf uygulaması olan ilkokullarda görev yapan öğretmenlerin sosyo - kültürel alanda; aynı sınıfın kullanımı - göç - kültür çatışması - veli ilgisizliği - öğrenci sayısı değişkenliği - eğitim seviyesinin düşüklüğü gibi sorunlar yaşadığı sonucuna ulaşılmıştır. Katılımcıların ifadelerine göre Birleştirilmiş Sınıf uygulaması olan ilkokullarda görev yapan öğretmenlerin ekonomik alanda; işsizlik - göç - maddi sıkıntılar - ulaşım maliyeti - çevreden destek olmaması gibi sorunlar yaşadığı sonucuna ulaşılmıştır. Katılımcıların ifadelerine göre Birleştirilmiş Sınıf uygulaması olan ilkokullarda görev yapan öğretmenlerin okul çevresi ile ilgili olarak; Taşınmaya geçiş - göç - materyal yetersizliği - hijyen sorunları - ulaşım - yapısal sorunlar - mimari sorunlar - trafik - güvenlik - gibi sorunlar yaşadığı sonucuna ulaşılmıştır. Katılımcıların ifadelerine göre Birleştirilmiş Sınıf uygulaması olan ilkokullarda görev yapan öğretmenlerin yaşadığı diğer sorunlara bakıldığında; verimsizlik - kültür çatışması - idareci sorunu - hizmetli - internet - ulaşım - yemek - iletişim gibi sorunlar yaşadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler : Birleştirilmiş Sınıflı okul, öğretmen, müdür yetkili öğretmen

Problem Durumu

Birleştirilmiş Sınıf Uygulaması Olan İlkokullarda Öğretmenlerin ve Müdür Yetkili Öğretmenlerin; sosyo kültürel, ekonomik ve okul çevresi ile ilgili ve yaşadığı diğer sorunlar. Türk Eğitim Sistemi, okul öncesi eğitim, ilköğretim, ortaöğretim ve yüksek öğretime kadar alt sistemlerden oluşmaktadır. Bu alt sistemlerin her biri kendi içinde ayrı bir öneme sahip olmakla birlikte, ilköğretimin özel bir yeri ve önemi vardır. Bu önem ilköğretim kademesinde kazandırılan bilgi ve becerilerin diğer öğrenim kademelerine bir temel teşkil etmesinden kaynaklanmaktadır. Eğitim sistemimiz içinde ilköğretim, ülkemizde okullaşma oranlarının en yüksek olduğu öğretim kademesidir . Bu kademedeki mezun olan öğrencilerin büyük bir kısmının üst öğrenime devam etmemesi bu kurumun önemini daha da arttırmaktadır. Özellikle nüfusun az ve dağınık olduğu yerleşim yerlerinde her köye beş sınıflı bir okul yapmak ve her sınıfa bir öğretmen vermek çok güçtür. Okullardaki öğrenci sayısının azlığı yani bir sınıfa oluşturacak sayıda öğrenci bulunmayışı, öğretmen ihtiyacı, derslik sayısının yetersizliği birden fazla sınıfın birleştirilerek bir grup teşkil etmek suretiyle bir öğretmen tarafından yetiştirilmesi birleştirilmiş sınıf öğretimini ortaya çıkarmaktadır.

Birleştirilmiş sınıf uygulamasının nedenlerini Tekişik (1989), şöyle belirtmektedir: Öğretmen, okul ihtiyacı, öğrenci mevcudunun azlığı şeklinde sıralamaktadır. Doğan (1995), ise bu nedenlere doğal şartları ulaşım kaynak yetersizliği göç , alt yapı yetersizliğini eklemektedir. Birleştirilmiş sınıflı ilkokulların bir çoğunun tek öğretmenli olduğu düşünüldüğünde yürütülmekte olan eğitim ve öğretimin nitelik ve nicelik bakımından yeterli olmadığı söylenebilir. Birleştirilmiş sınıflı okulların ve bu okullarda çalışan öğretmenlerin en önemli sorunu bir dershanede öğretmen karşısında beş sınıfın bulunması ve öğretmen bir günün beş saatlik süresi içinde 25 ders konusu işleme zorunluluğudur. Bu durum köy okullarındaki başarısızlığın başlıca nedeni olmuştur (Tekişik, 1984). Birleştirilmiş sınıflı okullardaki öğretimin önemli öğelerinden olan kendi kendine çalışma, seviye grupları, küme çalışmaları uygulaması zorlaşmaktadır. Çünkü bu sınıflardaki öğrenci sayısının azlığı çalışma kümelerinin kurulmasını engellemektedir. Yeni öğretim yöntem ve teknikleriyle bu çalışmaların desteklenmesi gerekmektedir. Bu okullardaki bir başka önemli sorunda köyde çalışmaya hazır ve istekli öğretmen yetiştirme güçlüğünden kaynaklanmaktadır. Bu sorunu Doğan (1995), "genç öğretmenlere hizmet öncesi eğitimlerinde köye ait bilgi ve tecrübelerin kazandırılması, onların uyum sorunu ile karşılaşmalarına içe dönük daima geriye adım atmaya hazır bir konuma getirmekte etkili bir eğitim öğretim şartlarını hazırlama cüretinden yoksundurlar" şeklinde belirtmektedir. Bir an önce köyden kurtulma yollarının aranması da eğitimi olumsuz yönde etkilemektedir.

Bu araştırmada, Birleştirilmiş Sınıf uygulaması olan ilkokullarda öğretmenlerin yaşadığı sorunları belirleme, yorumlama ve gerekli durumlarda önerilerde bulunma amaçlanmaktadır. Bu amacı gerçekleştirmek için aşağıdaki soruya cevaplar aranacaktır.

Birleştirilmiş Sınıf uygulaması olan ilkokullarda öğretmenlerin yaşadığı sorunlar nelerdir?

Alt problemler ise; birleştirilmiş sınıflarda öğretim yapan öğretmenlere göre;

- Birleştirilmiş sınıflarında karşılaşılan sorunlar nelerdir?
- Birleştirilmiş sınıf uygulamalarının katkıları nelerdir?
- Birleştirilmiş sınıf uygulamalarındaki öğretimin sakıncaları nelerdir?
- Öğretmenin birleştirilmiş sınıflarda daha iyi eğitim ve öğretim verilebilmesi için; neler yapılmalıdır, sorunların çözümü için önerileri nelerdir?

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada nitel araştırma tekniği kullanılmıştır. Nitel araştırmalar, araştırma yapılan ya da yapılması planlanan kişilerin sahip oldukları deneyimlerinden doğan anlamların sistematik olarak incelenebilmesinde tercih edilen bir tekniktir (Ekiz, 2003). Nitel araştırma tekniklerinin doğal ortama duyarlılık sağlaması , araştırmacının katılımcı rolü olması, bütüncül bir yaklaşıma sahip olması, algıların ortaya konmasını sağlaması, araştırma deseninde esnekliği olması ve tümevarımcı bir analize sahip olması önemli özellikleridir (Yıldırım ve Şimşek, 2000). Bu bağlamda nitel araştırmalar, araştırmanın üretildiği sosyal bağlama duyarlılığı sağlamaktadır (Kuş, 2003). Araştırmada amaçlı örnekleme yolu izlenmiştir. Amaçlı örnekleme yöntemleri tam anlamıyla nitel araştırma süreci içinde ortaya çıkmıştır. Amaçlı örnekleme zengin bilgiye sahip olduğu düşünülen

durumların derinlemesine çalışılmasına olanak vermektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2000). Bu örneklemede seçim için önemli olduğu düşünülen ölçütler belirlenmekte ve bu ölçütlere göre seçilen örneklemin, araştırma evrenini bütün nitelikleri ile temsil edebildiği düşünülmektedir (Tavşancıl ve Aslan, 2001).

Araştırmanın Alanı

Görüşmeler ... ili ... İlçesinde bulunan Birleştirilmiş Sınıf Uygulamasının olduğu 9 ilkokulda görevli 8 müdür yetkili öğretmen ve 5 sınıf öğretmeni ve 2 anasınıfı öğretmeni ile gerçekleştirilmiştir.

Katılımcılar

Araştırmanın katılımcıları, 2015 - 2016 Eğitim - Öğretim döneminde ... ili ... ilçesinde bulunan 9 tane Birleştirilmiş Sınıf Uygulamasının yapıldığı ilkokulda görevli müdür yetkili öğretmen, sınıf öğretmeni ve anasınıfı öğretmenlerinden oluşmaktadır.

Tablo 1 Katılımcılar

Ünvanları	n
Müdür Yetkili Öğretmen	8
Sınıf Öğretmeni	5
Anasınıfı Öğretmeni	2
TOPLAM	15

Katılımcıların 10'u kadın ve 5'i de erkektir. Katılımcıların yaşları 23 ile 54 arasında değişmektedir. Öğretmenlerden bir tanesi mesleki kıdem açısından 25 yıllık bir tecrübeye sahiptir ve mezuniyet olarak eğitim ön lisans mezunudur. Diğer öğretmenlerden bir tanesi 16-25 arası kıdem tecrübesine, dört tanesi 9-15 arası kıdem tecrübesine, dokuz tanesi 1-8 arası kıdem tecrübesine sahiptir. Ve bütün öğretmenler eğitim fakültesi mezunudur.

Araştırmada araştırmacı görüşmeleri bizzat kendisi yaptırmıştır. Görüşme sürecinde, sorulan sorulara, karşı tarafın rahat, dürüst ve doğru bir biçimde tepkide bulunmasını sağlamak görüşmecinin temel görevidir (Yıldırım ve Şimşek, 2005). Bu rahatlığın sağlanabilmesi için, yapılan görüşmelerde sorular günlük konuşma diliyle sorulmuştur. Görüşme sürecinde soru sormak ve anlaşılmayan soruları açık hale getirmek amacıyla ipuçları sunmuştur. Verilen yanıtları yönlendirici tepkilerden kaçınmaya özen göstermiştir.

Veri Toplama Araçları ve Süreci

Bu çalışmada veri toplama yöntemi olarak yapılandırılmış görüşme tekniği ve anket kullanılmıştır. Brannigan'a (1985) göre yapılandırılmış görüşme tekniğinde amaç, görüşülen bireylerin verdikleri bilgiler arasındaki paralelliği ve farklılığı saptamak ve buna göre karşılaştırmalar yapmaktır (Akt. Yıldırım ve Şimşek, 2005). Yapılandırılmış görüşme tekniği yapı olarak kişinin kendine ait bilgiyi belirli kategorilere göre yanıtladığı anket çalışmalarına ya da tutum ölçeklerine benzemektedir. Araştırmacı, araştırmaya katılan her bir kişiye aynı soruları aynı biçimde ve aynı sözcüklerle sormaktadır.

Briggs (1986) görüşmenin, sosyal bilimler alanında yapılan araştırmalarda en yaygın veri toplama yöntemi olduğunu savunmakta ve bu durumun, görüşme yönteminin; bireylerin deneyimlerine, tutumlarına, görüşlerine, şikâyetlerine, duygularına ve inançlarına ilişkin bilgi elde etmede oldukça etkili bir yöntem olmasından kaynaklandığını belirtmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2000:92). Patton'a göre görüşmenin amacı, bir bireyin iç dünyasına girmek ve onun perspektifini anlamaktır. Görüşme yoluyla deneyimler, tutumlar, düşünceler, niyetler, yorumlar ve

zihinsel algılar ve tepkiler gibi gözlenemeyeni anlamaya çalışırız (Yıldırım ve Şimşek, 2000:93).

Görüşmeler 01 Mart - 30 Nisan 2016 tarihleri arasında okullar bizzat ziyaret edilerek mevcut durumu saptamak ve yaşanan sorunları , karşılaşılan güçlükleri yerinde gözlemlene suretiyle gerçekleştirilmiş olup her bir katılımcı ile süre olarak 10 - 15 dakika arasında değişmektedir. Ayrıca katılımcılara anket uygulanmıştır. Tablo 2’de gerçekleştirilen görüşmelere ilişkin takvim verilmiştir.

Tablo 2. Görüşme Tarihleri

Katılımcı Kodları	Görüşme Tarihi
ŞB	18.03.2016
AÇ	18.03.2016
ŞB	18.03.2016
ET	27.03.2016
ÖŞ	27.03.2016
UA	27.03.2016
EK	28.03.2016
MA	28.03.2016
BT	28.03.2016
MB	14.04.2016
NA	14.04.2016
YD	14.04.2016
EK	20.04.2016
ÖD	20.04.2016
AÇ	20.04.2016

Araştırma dahilindeki okul, öğretmen isimleri, araştırmanın etiği açısından kodlanmıştır. Görüşülen öğretmenler bu nedenle isim ve soyadlarının baş harfleri ile kodlanarak ifade edilmiştir. Görüşme yapılan kişilerin hepsine sorular aynı sıra ile sorulmuştur. Görüşme sırasında, sorulan sorulara, karşı tarafın rahat , dürüst ve doğru bir şekilde cevaplar vermesini sağlamak amacı ile görüşülen bireylere açıklama yapılmış, öğrencilere, verilerin gizli tutulacağı, isimlerinin açıklanmayacağı ve verilerin yüksek lisans dersi için kullanılacağı belirtilmiştir. Böylece araştırmacı ve görüşmeciler arasında bir güven ortamı oluşturulmaya çalışılmıştır.

Verilerin Analizi

Araştırmada toplanacak veriler, içerik analizi ile analiz edilmiştir. İçerik analizinde temel amaç, toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır. Strauss ve Corbin’in (1990) belirttiği gibi “Bilim kavramlar olmadan var olamaz; kavramlar bizim olguları anlamamıza ve bu olgular üzerinde etkili düşünmemize yardımcı olur. Bir kavrama bir ad verdiğimiz zaman; o kavramla ilgili sorular sorabiliriz, o kavramı inceleyebiliriz ve başka kavramlarla ilişkilendirebiliriz.” Kavramlar bizi temalara götürür ve temalar sayesinde olguları daha iyi organize edebilir ve daha anlaşılır hale getirebiliriz (Yıldırım ve Şimşek, 2000:162).

Araştırmadan elde edilen verilerin analizinde, birbirine benzeyen veriler, belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirilmiş ve bunlar okuyucunun anlayabileceği bir biçimde organize edilerek, yorumlanmıştır. İçerik analizinin aşamaları, bu araştırmada gerçekleştirilmiştir. Öncelikle , araştırmadan elde edilen bilgiler incelenerek, araştırmanın amacı çerçevesinde kodlamalar oluşturulmuştur. Daha sonra, kodlar bir araya getirilerek ve kodlar arasında ortak yönler bulunarak, temalar oluşturulmuştur . Son olarak ise, bulgular bölümünde kodlara ve temalara göre veriler belirtilerek alıntılara yer verilmiştir. Sunulan alıntıların hangi öğrenciye,

hangi sayfa ve hangi satıra ait olduğunu belirtmek için dipnot kullanılmıştır. Görüşme notları tırnak işareti içinde verilmiş, cümlenin sonunda parantez içinde dipnot sunulmuştur. Araştırma verilerinin analizinde son olarak, elde edilen bulgulara anlam yüklenerek açıklanmış, bu bulgulardan bir takım sonuçlar çıkarılmış ve elde edilen bulguları vurgulayan ifadeler literatürle desteklenmiştir.

Geçerlik ve Güvenirlik

Sonuçların inandırıcılığı , bilimsel araştırmaların en önemli ölçütlerinden biri olarak kabul edilir. “Geçerlilik” ve “Güvenirlik” bu açıdan araştırmalarda en yaygın olarak kullanılan iki ölçüttür (Yıldırım ve Şimşek, 2000: 76; Karasar, 2004).

Nitel Araştırmalarda Geçerlik

Nitel araştırmanın temel özellikleri geçerlik açısından önemli avantajlar ortaya koymakta ve araştırmacıya önemli stratejiler sunmaktadır. Nitel araştırmada araştırmacının esnek olması ilkesi geçerlik konusunda önemli bir araştırmadır. Araştırmacı araştırma süresinde gerekli gördüğü takdirde, yeni stratejilere başvurabilir ; görüşmeye yeni sorular ekleyebilir; daha önce planlanmayan yeni görüşmeler yapabilir ; elde ettiği bilgileri teyit etmek amacıyla farklı veri toplama yöntemleri kullanabilir. Aynı şekilde, ayrıntılı ve derinlemesine bilgi toplama, olayın geçtiği doğal ortam içinde bilgi toplama, uzun süreli bilgi toplama ve elde edilen bulguların teyit edilmesi için alana geri gidebilme ve ek bilgi toplama olanağının olması nitel araştırmada geçerliği oluşturmayı sağlayan önemli özelliklerdir (Yıldırım ve Şimşek, 2000: 77). Geçerlik iç ve dış geçerlik olmak üzere iki bölümde incelenebilir.

İç Geçerlik: İç Geçerlik konusunda araştırmacıdan gerek veri toplama süreçlerinde, gerekse verilerin analizi ve yorumlanması süreçlerinde tutarlı olması ve bu tutarlığın nasıl sağlandığını açıklaması beklenmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2000: 79). Araştırmanın iç geçerliği konusunda şu özellikler belirtilebilir: Araştırma bulguları, verilerin elde edildiği ortam dikkate alındığında anlamlı bulunmuş ve bu ortama bağlı olarak tanımlanmıştır. Bulguların, kendi içinde tutarlı ve anlamlı olup olmadığı sürekli olarak kontrol edilmiştir. Ortaya çıkan kavramların anlamlı bir bütün oluşturması sağlanmıştır. Araştırmada elde edilen bulgular , farklı veri toplama yöntemleri ile teyit edilmiştir. Farklı kaynaklara ve yöntemlere göre elde edilen bulgular anlamlı bir bütün oluşturmaktadır. Elde edilen bulgular, daha önce oluşturulan kavramsal çerçeve ve kuramla uyumlu olduğu gözlenmiştir, bu çerçevenin veri toplamada rehber olduğu görülmüştür. Bulguları teyit etmek için, kayıt kasetleri rastgele seçilmiş ve görüşme notları ile karşılaştırılmış bir strateji olarak belirlenmiştir. Bu stratejiler uygun bir biçimde kullanılmıştır.

Dış Geçerlik: Araştırma sonuçlarının genellenebilirliğine ilişkindir. Sosyal olayların değişkenliği sebebiyle nitel araştırmaların genellenebilirliği zayıftır. Ancak bir dereceye kadar araştırma benzer ortam ve durumlara genellenebilir (Yıldırım ve Şimşek, 2000:79). Araştırmanın dış geçerliği konusunda şu özellikler belirtilebilir: Araştırma, bulguların başka araştırmalarda test edilebilmesi için, gerekli açıklamaları sağlar özelliindedir. Okuyucunun araştırma sonuçlarını kendi deneyimleri ile ilişkilendirebilmesi için, literatüre uygun düzenlemeler yapılmıştır. Araştırma bulguları , benzer ortamlarda kolaylıkla test edilebilir niteliktedir.

Nitel Araştırmalarda Güvenirlik

Güvenirlik, araştırma sonuçlarının inandırıcılığı açısından önemlidir. Nitel araştırmaların tekrarı insan davranışının değişkenliği nedeniyle güçtür. Araştırmacının alacağı bazı önlemler ile bu güçlükler önlenir. Araştırmacının,

araştırmada veri kaynaklarını açık şekilde tanımlaması, kendisinin araştırmadaki konumunu açıkça belirtmesi, araştırma sürecinde oluşan sosyal olayların ve süreçlerin tanımlanması, elde edilen verilerin analizinde kullanılan kavramsal çerçevenin ve varsayımların tanımlanması, veri toplama ve analiz yöntemlerinin ayrıntılı olarak açıklanması bu önlemlerdendir (Yıldırım ve Şimşek, 2000:80-81).

Dış Güvenirlik: Araştırmacının, araştırmada takip ettiği aşamaları açık ve ayrıntılı biçimde sunması, dış güvenirlik açısından önemlidir. Araştırmanın dış güvenirliliği konusunda şu özellikler belirtilebilir: Araştırmacı, araştırmanın yöntemlerini ve aşamalarını açık şekilde tanımlamıştır. Veri toplama, isleme, analiz etme, yorumlama ve sonuçlara ulaşma konularında gerekli açıklamalar ayrıntılı olarak yapılmıştır. Sonuçlar ortaya konan verilerle açık bir biçimde ilişkilendirilmiştir.

İç Güvenirlik: Araştırmacı , araştırmaya yaklaşımını ve araştırmanın çeşitli aşamalarında yaptığı kontrolleri açık bir biçimde tanımlamalıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2000:84). Araştırmanın iç güvenirliliği konusunda şu özellikler belirtilebilir: Araştırma soruları açık şekilde ifade edilmiştir. Araştırma sonuçları verilerle uyumludur. Veriler , araştırma sorularının gerektirdiği biçimde ayrıntılı ve amaca uygun olarak toplanmıştır.

Bulgular ve Tartışma

Bu bölümde; birleştirilmiş sınıf uygulamasının olduğu okullarda görev yapan müdür yetkili öğretmenler, sınıf öğretmenleri ve anasınıflı öğretmenleri ile yapılan görüşme notları ve uygulanan anketten elde edilen bulgular ve yorumlar yer almaktadır. Bulgular ve yorumlar, görüşme sorularına verilen yanıtların kodlanmasına göre sunulmuştur .

1- ... İli Merkez ve İlçelerde de bulunan Birleştirilmiş Sınıf Uygulaması Olan İlkokulların mevcut analizi:

... İli Merkez ve İlçelerde bulunan Birleştirilmiş Sınıf Uygulamasının yapıldığı okulların analizi yapılmıştır. ... İli Merkez ve İlçelerde toplam 17 tane Birleştirilmiş Sınıf Uygulamasının yapıldığı ilkokul olduğu tespit edilmiştir. Birleştirilmiş Sınıf Uygulamasının yapıldığı ilkokullar incelendiğinde bu okullarda; 37 tane öğretmenin görev yaptığı, 486 öğrencinin öğrenim gördüğü tespit edilmiştir.

2- Birleştirilmiş Sınıf Uygulaması Olan İlkokullarda Öğretmenlerin Yaşadığı Sosyo - Kültürel Sorunlar

Tablo 3'e göre Birleştirilmiş Sınıf Uygulaması Olan Okullarda Öğretmenlerin Yaşadığı Sosyo - Kültürel Sorunlar görülmektedir.

Tablo 3 Birleştirilmiş Sınıf Uygulaması Olan Okullarda Öğretmenlerin Yaşadığı Sosyo - Kültürel Sorunlar

Sorun Alanı	Sorunun Alt Başlıkları	f	%
Sosyo - Kültürel Sorunlar	Aynı Sınıf Kullanımı	1	0,06
	Göç	5	0,33
	Veli İlgisizliği	7	0,46
	Kültür Çatışması	3	0,20
	Çalışma Koşulları	1	0,06
	Beslenme	1	0,06
	Düşük Eğitim Düzeyi	1	0,06
	Öğrenci Sayılarındaki Değişimler	1	0,06

Tablo incelendiğinde; Birleştirilmiş Sınıf Uygulaması Olan Okullarda Öğretmenlerin Yaşadığı Sosyo Kültürel Sorunlara baktığımızda 7 kişi ve 0,46 frekans ile Veli İlgisizliği olduğu görülmüştür. 2. sırada ise 5 kişi ve 0,33 frekans ile Göç olduğu görülmektedir. Buda velilerin yeterince eğitime önem vermediğini, hem velinin hem de çocuğun okuldan bir beklentisinin ve bir amacının olmadığını göstermektedir. Veliler; hem ders ve ödevler noktasında, hem de çocukların kişisel bakımları noktasında özen göstermemektedir.

3- Birleştirilmiş Sınıf Uygulaması Olan İlkokullarda Öğretmenlerin Yaşadığı Ekonomik Sorunlar

Tablo 4 'e göre Birleştirilmiş Sınıf Uygulaması Olan Okullarda Öğretmenlerin Yaşadığı Ekonomik Sorunlar görülmektedir.

Tablo 4 Birleştirilmiş Sınıf Uygulaması Olan Okullarda Öğretmenlerin Yaşadığı Ekonomik Sorunlar

Sorun Alanı	Sorunun Alt Başlıkları	f	%
Ekonomik Sorunlar	İşsizlik	6	0,40
	Göç	2	0,13
	Aile Planlaması	1	0,06
	Çocuk Sayısının Artışı	1	0,06
	Ulaşım Maliyeti	2	0,13
	Çevreden Destek Yok	3	0,20
	Maddi Sıkıntılar	1	0,06
	Ailelerin İlgisizliği	1	0,06
	Ekonomik Yardım Yok	1	0,06

Tablo incelendiğinde; Birleştirilmiş Sınıf Uygulaması Olan Okullarda Öğretmenlerin Yaşadığı Ekonomik Sorunlara baktığımızda 1. sırada İşsizlik olduğu saptanmıştır. Bu da doğal bir sonuç olarak göçü ortaya çıkarmıştır. Köylerde artık tarım ve hayvancılığın giderek azalması işsizliği ortaya çıkarmıştır. Bu nedenle özellikle gençler sanayi bölgelerine göç etmişlerdir. 2. sırada ise Çevreden Destek Olmaması ortaya çıkmıştır. Burada velilerin , muhtarın ve okul - aile birliğinin okula çok fazla okula destek olmayışını gösterebiliriz.

4- Birleştirilmiş Sınıf Uygulaması Olan İlkokullarda Öğretmenlerin Yaşadığı Okul - Çevresi İle İlgili Sorunlar

Tablo 5'de Birleştirilmiş Sınıf Uygulaması Olan Okullarda Öğretmenlerin Yaşadığı Okul Çevresi İle İlgili Sorunlar görülmektedir.

Tablo -5 Birleştirilmiş Sınıf Uygulaması Olan Okullarda Öğretmenlerin Yaşadığı Okul Çevresi İle İlgili Sorunlar

Sorun Alanı	Sorunun Alt Başlıkları	f	%
Okul Çevresi İle İlgili Sorunlar	Taşımalya Geçiş	1	0,06
	Göç	1	0,06
	Kapanma Durumu	1	0,06
	Materyal Eksikliği	10	0,66
	Binanın Eski Oluşu	1	0,06
	Isınma Problemi	1	0,06
	Yapısal Sorunlar	2	0,13
	Tuvaletlerin Kullanılmaması	1	0,06
	Hijyen Sorunu	1	0,06
	Ulaşım	1	0,06
	Güvenlik Sorunu	5	0,33
	Temizlik	8	0,53
	Trafik Güvenliği	1	0,06
	Okulun Konumu	1	0,06
	Mimari Sıkıntılar	1	0,06
	Binanın Yetersiz Olması	2	0,13
Tuvaletlerin Dışarıda Olması	1	0,06	

Tablo incelendiğinde; Birleştirilmiş Sınıf Uygulaması Olan Okullarda Öğretmenlerin Yaşadığı Okul Çevresi İle İlgili Sorunlara baktığımızda 1. sırada % 0,66 ile Materyal Eksikliği görülmektedir. Burada her anlamda büyük okullarla yarışmak imkansız. Bu eksiklikler hem ders materyalleri hem de okulun diğer ihtiyaçları (temizlik malzemeleri - fotokopi kağıdı) konusunda eksiklikler görülmektedir. 2. sırada ise % 0,53 ile Temizlik konusu yer almaktadır. Bu Birleştirilmiş Sınıflar için bir yükür. Çünkü okullar sobalı olduğu için hem temizlik, hem de okulun temizliğinin yapılması için maalesef İŞ-KUR ' dan görevlendirme yapılmadığı için sene başında veliler arasından bir görevli seçilir. Ücreti veliler tarafından karşılanır. Buda zaman zaman ödeme noktasında zaman zaman sıkıntı yaratıyor.

5- Birleştirilmiş Sınıf Uygulaması Olan İlkokullarda Öğretmenlerin Yaşadığı Diğer Sorunlar İle İlgili Sorunlar

Tablo 6 'da Birleştirilmiş Sınıf Uygulaması Olan Okullarda Öğretmenlerin Yaşadığı Diğer Sorunlar görülmektedir.

Tablo 6 Birleştirilmiş Sınıf Uygulaması Olan Okullarda Öğretmenlerin Yaşadığı Diğer Sorunlar

Sorun Alanı	Sorunun Alt Başlıklar	f	%
Diğer Sorunlar	Verimsizlik	1	0,06
	Düşük Eğitim Düzeyi	1	0,06
	İletişim Sorunları	2	0,13
	İdarede Yaşanan Sorunlar	8	0,53
	Hizmetli	8	0,53
	Yemek	6	0,15
	Ulaşım	8	0,53
	İnternet	3	0,20
	Okulun Eksikleri	1	0,06

Tablo incelendiğinde, Birleştirilmiş Sınıf Uygulaması Olan Okullarda Öğretmenlerin Yaşadığı Diğer Sorunlara baktığımızda 1. sırada %0,53 ile İdare Yaşanan Sorunlar saptanmıştır. Özellikle müdür yetkili öğretmenlerin hem idare işlerini yürütmesi , hem de sınıfa girmesi sıkıntı yaratmaktadır. Ayrıca idare işlerinde büyük okulmuş gibi tüm işleyişin beklenmesi artı bir yük getirmektedir. Ve idare işlerine baktığımızda ister istemez çocuklarda zaman zaman boş kalmaktadır. 2. sıraya

baktığımızda %0,53 Ulaşım sorunu yer almaktadır. Araç olmadığı için ulaşım ya servisle ya da özel araçlarla sağlanmaktadır. Bu da öğretmene ekonomik bir yük getirmiştir. 3.sırada ise %0,15 Yemek sorunu yer almaktadır. Çünkü köyde öğretmenler kendi imkanlarıyla yanlarında yemek götürmek zorunda kalmaktadırlar. Çoğu okullarda hizmetli olmadığı için öğretmenlerin en çok ihtiyacı olan çay bile yapılamamaktadır.

Sonuçlar

1. Katılımcıların anketinde de belirttiğine göre Birleştirilmiş Sınıf Uygulaması olan okullarda öğretmenlerin Sosyo Kültürel alanda; veli ilgisizliği, göç , aynı sınıf kullanımı , kültür çatışması, beslenme, düşük eğitim düzeyi, beslenme, çalışma koşulları, öğrenci sayılarındaki değişimler gibi alanlarda sorun yaşadıkları sonucuna ulaşılmıştır.

2. Katılımcıların anketinde de belirttiğine göre Birleştirilmiş Sınıf Uygulaması olan okullarda öğretmenlerin Ekonomik alanda; işsizlik, göç, aile planlaması, çocuk sayısının artışı, ulaşım maliyeti, çevreden destek yok, maddi sıkıntılar, ailelerin ilgisizliği, ekonomik yardım yok gibi alanlarda sorun yaşadıkları sonucuna ulaşılmıştır.

3. Katılımcıların anketinde de belirttiğine göre Birleştirilmiş Sınıf Uygulaması olan okullarda öğretmenlerin Okul - Çevresi İle ilgili alanda; taşımaya geçiş, kapanma durumu, göç , materyal eksikliği , binanın eski oluşu, ısınma problemleri, yapısal sorunlar, tuvaletlerin kullanılmaması, hijyen sorunu, ulaşım, güvenlik sorunu, temizlik, trafik güvenliği, okulun konumu, mimari sıkıntılar, binanın yetersi oluşu, tuvaletlerin dışarıda oluşu gibi alanlarda sorun yaşadıkları sonucuna ulaşılmıştır.

4. Katılımcıların anketinde de belirttiğine göre Birleştirilmiş Sınıf Uygulaması olan okullarda öğretmenlerin Diğer Sorunlara baktığımızda ; verimsizlik, ulaşım, yemek , hizmetli , idari sorunlar , düşük eğitim düzeyi, iletişim sorunları, internet, okulun eksiklikleri, birleştirilmiş sınıf sorunları gibi alanlarda sorun yaşadıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Öneriler

Araç - gereç yetersizliği giderilmelidir. Birleştirilmiş Sınıflara uygun müfredat ve kaynak kitaplar hazırlanmalıdır. Birleştirilmiş Sınıf Uygulamasının kaldırılıp öğrencileri yatılı bölge okullarına göndermek veya taşınmalı sisteme geçmek. Etkinlikler ve projeler köy yaşamını göz önüne alarak seçilmelidir. Okul - Aile Birliği ve Muhtar ile iletişim ve işbirliği güçlendirilmelidir. Fakültelerde eğitim sürecinde öğrencilere Birleştirilmiş Sınıflarla ilgili ders verilmeli ve staj için köylere gönderilmelidir. Öğretim etkinlikleri birleştirilmiş sınıflara uygun hale getirilmelidir. Otorite boşluğu oluşmaması için özellikle ödevli saatler için etkinlikler artırılmalıdır. Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından , müdür yetkili öğretmenlerin taleplerine ve isteklerine daha duyarlı olmalıdır. birleştirilmiş sınıflarda görev yapan öğretmenlere kurs ve seminerler verilmelidir.

Kaynaklar

Akbaşlı C. - Pilten Ö. (1999). İlköğretim Birleştirilmiş Sınıflarda Öğretim, Konya, Mikro Basım Yayım Dağıtım

Binbaşıoğlu C. (2009). Birleştirilmiş Sınıflarda Öğretim, Ankara, Anı Yayıncılık (3. Baskı)

Çalık Temel (2002). Sınıf Yönetimi ve Özellikleri, Ankara, Nobel Yayın Dağıtım

Çelenk S. (1995). Birleştirilmiş Sınıflarda Öğretimin Sorunları ve Çözüm Önerileri , Abant İzzet Baysal Üniversitesi İlköğretim Sorunları Sempozyumunda Sunulmuş Bildiri - Bolu

Çınar İ. (2004). Birleştirilmiş Sınıflı İlköğretim Okullarında İlkokuma Yazma Öğretimine İlişkin Bir Açıklama , İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi , 5 (7): 31 - 45

Doğan A. (1995). Birleştirilmiş Sınıflı İlkokullarda Karşılaşılan Güçlükler , Abant İzzet Baysal Üniversitesi İlköğretim Sorunları Sempozyumunda Sunulmuş Bildiri - Bolu

Doğan A.R. (2000). Birleştirilmiş Sınıflarda Öğretim , Trabzon , Uzun Yayınevi

Dursun F. (2006). Birleştirilmiş Sınıflarda Eğitim Sorunları ve Çözüm Önerileri , Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi 2: 33- 57

Elma C. (2013). Birleştirilmiş Sınıflı Okullarda Görev Yapan Öğretmenlerin Yönetim ve Eğitim Sürecinde Karşılaştıkları Sorunlar, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi Cilt 23, Sayı: 1, Sayfa; 75 - 87 Elazığ

Erdem A. R. Kamacı S. ve Aydemir T. (2005). Birleştirilmiş Sınıfları Okutan Öğretmenlerin Karşılaştıkları Sorunlar , Denizli Örneği

Erdem A.R. (2004). Birleştirilmiş Sınıflarda Öğretim , Ankara , Anı Yayıncılık

Fidan N. ve Baykul Y. (1993). Birleştirilmiş Sınıflarda Öğretmen Rehberi Milli Eğitim Bakanlığı ve Unicef Türkiye Temsilciliği - Ankara

Gültekin M. ve Karadağ R. (2005). İlköğretimde Birleştirilmiş Sınıflar , Taşımali Eğitim ve Yatılı İlköğretim Bölge Okulu Uygulamalarına Yönelik Araştırma Sonuçlarının Analizi XIV. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi

İzci E. Duran H. Taşar H. (2010). Birleştirilmiş Sınıflarda Öğretimin Sınıf Öğretmeni Adaylarının Algılarına Göre ve Birleştirilmiş Sınıflarda Görev Yapan Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleri Açısından İncelenmesi, Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt : 11, Sayı: 1, Nisan , Sayfa 19 – 35

Köklü M. (2000). Birleştirilmiş Sınıfların Yönetimi ve Öğretimi , Beta Yayın Dağıtım

Köksal K. (2005). Birleştirilmiş Sınıflarda Öğretim , Ankara , Pegem Yayıncılık

Öztürk H. İ. (2002). Birleştirilmiş Sınıflarda Öğretim , Ankara , Takav Matbaacılık ve Yayıncılık A.Ş.

Palanav Ö. (2007). Birleştirilmiş Sınıflardaki 4. Sınıf Öğrencilerinin Sosyal Bilgiler Dersinin Kazanımlarına Erişim Düzeyleri , Yüksek Lisans Tezi , Ondokuz Mayıs Üniversitesi - Samsun

Summak S. M. Summak, G. E. A. - Gelebek S. M. (2011). Birleştirilmiş Sınıflarda Karşılaşılan Sorunlar ve Öğretmenlerin Bakış Açısından Olası Çözüm Önerileri, Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi 10 (3) : 1221 – 1238

Tekışık H. (1989). Birleştirilmiş Sınıflı İlkokullarda Öğretim , Ankara , Rehber Yayınevi

Yıldız, M. Köksal. K. (2009). Birleştirilmiş Sınıf Uygulamasına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Değerlendirilmesi, Ocak -2009 Cilt : 17 No : 1 Kastamonu Eğitim Dergisi 1-1.

